

GÁRDONYI ZOLTÁN REFORMÁTUS ÁLTALÁNOS ISKOLA és AMI

4110. Biharkeresztes, Damjanich u. 21.

Telefon: 06-54/431-258 Telephely:06-30-/161-4986

Email cím: gardonyirefi@gmail.com

Honlap: www.gardonyirefi.hu

Versenyző iskola neve:	
Versenyző iskola települése:	
Versenyző iskola címe, elérhetősége:	
Csapat neve:	
Csapattagok:	
Felkészítő pedagógus neve:	
Felkészítő pedagógus elérhetősége:	

„A SZELÍDEK ÖRÖKSÉGE”

AZ ÉLET VIZE

Komplex tanulmányi verseny

Alsó tagozat

2023-2024

II. forduló

Az II. forduló megoldásainak visszaküldési határideje: 2024. február 23.

Elérhető pontszám: **94 pont**

Sikeres versenyzést kívánunk! ☺

Szelídek öröksége feladatlap

1. Olvasd el *A forrástól a tengerig - Mese a vízről* című szöveget!

Valahol messze, ahol a hegyek az égig érnek, egy nap morogva megrázta magát a föld. A sziklák közt ekkor apró repedés keletkezett, amelyen kristálytisza, hűs víz tört elő. Megszületett egy forrás.

A víz gyűlni kezdett egy kis mederben. Korábban a hegy gyomrában, örök sötétségben tengette napjait. Most rácsodálkozott a kék égre, majd, amikor a meder megtelt, túlcordult rajta, s elindult, hogy felfedezze a világot.

Csobogott az erecske. Útjában megitatott néhány növényt, majd utat törve maga előtt egyre bátrabban igyekezett lefelé. Nemsokára társra akadt. A szomszéd hegyről alácsurruló hegyi patak befogadta. Már ketten folytatták útjukat.

- Lám, milyen erős lettem! Sebes vagyok, mint a szél, és bátrabb mindenkinél! – gondolta magában.

A hegy lejtője lassan megszélidült, a patak rohanása lassult, így a víz elgyönyörködhetett a ragyogó, aranyló napsütésben, a zöld fű közül kikandikáló színes virágokban, az égen suhanó érdekes formájú felhőkben, a fák bólogató lombkoronájában. Út közben jobbról két újabb erecske csatlakozott hozzájuk, így a patak vize még bővebb lett. A hegyoldalból nekiiramodva még bátrabban igyekezett világfelfedező útján. Egyszer csak hirtelen megtorpant. Sziklák zárták el az útját. A víz egyre csak gyűlt, gyűlt a tavacskában, míg az egészen megtelt, s ekkor a peremen hangos kiáltással zuhogott alá vízesés képében. Lent kavargott, játékosan birkózott tajtékos társaival, majd tovairamodott a falu irányába. Amint beért a házak közé, elámult. Partja mentén gyerekek játszadoztak, arrébb asszonyok merítették korsóval a vízből.

A falu szélén különös épülettel találkozott. A vízparton álló ház oldalában hatalmas fakerék forgott, s bentől furcsa zakatolás hangját hozta a szél. A víz játékosan belekapott a kerék lapátjába, és alaposan megforgatta, mielőtt tovafutott. Vígán örölt a vízimalom.

Alig folytatta útját, mikor újabb testvérére akadt. A két patak folyóvá szélesedve lejtett tágas medrében. Néhány csónak meglovagolta a hullámait. Erre nagyon büszke volt! Ringatta, sodorta a járműveket. Élvezte az erejét. Ekkor hatalmas házak vetettek árnyékot a vízre, és minden irányból apró ercskék futottak felé. Némelyik orrfacsaró bűzt árasztott. A víz megrémült.

- Vigyázzatok rám! – csobogta rémülten. - Mi lesz így a hullámaim közt úszkáló halakkal? Jaj, oda a tisztaságom, a legféltettebb kincsem!

Rohanva hagyta el a várost. Vissza se nézett, csak sietett, hogy minél távolabb kerüljön tőle. Útja során még több másik folyóval találkozott, velük egyesülve hatalmas folyammá duzzadt. Hátán már nagy hajókat hordott. Nem tudta hová megy, csak követte a medrét. Leszállt az éjszaka, de ő nem pihent.

Amikor a hajnal vörösre festette az ég alját, csodálatos látvány tárult elé: hatalmas kéklő, végeleáthatatlan víztükör várta.

- Megérkeztem! – ujjongott, miközben elvegyült a tenger kristálytisza, sós vizével.

Ámulva nézte a korallok közt játszadozó színes halrajokat és a játékos delfinek hancúrozását, miközben feloldódott benne, egyé vált vele.

2. Számozással állítsd időrendi sorrendbe a mese idézeteit!

- ___ „a patak rohanása lassult”
- ___ „hangos kiáltással zuhogott alá vízesés képében”
- ___ „Csobogott az erecske.”
- ___ „kristálytisza, hús víz tört elő”
- ___ „hatalmas folyammá duzzadt”
- ___ „folyóvá szélesedve lejtett tágas medrében”
- ___ „feloldódott benne, egyé vált vele”

7 pont/

3. A beszámozott idézeteket írd a megfelelő kép alá a számával együtt!

7 pont/

4. Húzd alá a szövegben a kérdésre felelő válaszokat a megadott színnel!

- Hogyan született meg a forrás? *(kék szín)*
- Mit csinált az erecske útja közben? *(piros szín)*
- Mit csinált a patak az útja közben? *(zöld szín)*
- Hogyan lett a patakból vízesés? *(lila szín)*
- Mit csinált a folyó útja közben? *(narancs szín)*
- Mit csinált a folyam útja közben? *(barna szín)*
- Hogyan vegyült el a tenger vizével? *(fekete szín)*

7 pont/

 5. Miért fontos folyó- és állóvizeink védelme? Fogalmazd meg válaszodat néhány mondatban!

10 pont/

 6. Készíts illusztrációt egy A/4-es rajzlapra a fent olvasott szöveghez! **10 pont/**

7. Milyen jelenséget ábrázol a kép? Nevezzétek meg!

1 pont/

8. Pótoljátok a szöveget a megadott szavakkal!

forrásként	hullik	tengerbe	csapadék	talajba
------------	--------	----------	----------	---------

körforgásban	kicsapódik	párolog	Nap	vízpára
--------------	------------	---------	-----	---------

A víz a természetben állandó _____ van. A körforgást a _____ idézi elő, melynek hatására a folyók, tavak és tengerek vize folyamatosan párolog. Az elpárolgott _____ a meleg levegővel felszáll. A magasban lehűl, _____ és felhő lesz belőle, melyből további lehűlés során csapadék _____. A _____ lehet folyékony (eső) vagy szilárd (hó, jég). A lehullott csapadék a _____ szivárog, és összegyűlik, majd _____ ismét a felszínre tör. Patakból folyóvá duzzadva eljut a _____. Eközben persze megint folyamatosan _____.

10 pont/

9. VÍZ-KVÍZ

Bekarikázással jelöljétek a kiválasztott megoldásokat!

1) A természetben a víz hányféle halmazállapotban fordul elő?

1 2 3

2) A víz forráspontja

100 °C 0 °C 10 °C

3) A víz fagyáspontja

-50 °C -1 °C 0 °C

4) Választok ki azt a csoportot, ahol csak állóvizeket láttok!

- csermely, tó, patak
- tenger, óceán, tó
- folyó, tenger, folyam

5) A Balaton is ez.

tenger folyó tó

6) A gőz halmazállapota

folyékony szilárd légnemű

7) Milyen halmazállapot-változás történik, ha a szemüveg bepárasodik?

párolgás fagyás lecsapódás

8) Milyen halmazállapot-változás történik, ha a vizes ruha megszárad?

olvadás párolgás oldódás

9) Milyen halmazállapot-változás történik, ha a tavon lehet korcsolyázni?

fagyás olvadás lecsapódás

10) Melyek a víz tulajdonságai?

- szagtalan, kék, íztelen
- színtelen, szagtalan, íztelen
- fehér, íztelen, szagtalan

11) Mely jelent felelős magatartást?

- Minden fürdésnél teleengedjük akádat vízzel.
- Fogmosás közben elzárjuk a csapot.
- Ivóvízzel öntözzük a kertet.

12) Mikor ünnepeljük a víz világnapiját?

- március 23.
- március 15.
- március 22.

12 pont/

10. a) Gyűjtsetek hazánkban előforduló vízi, vízparton élő állatokat! *Írjátok egy-egy példát mindegyik csoporthoz!*

rovar: _____

kétéltű: _____

hüllő: _____

hal: _____

madár: _____

emlős: _____

6 pont/

b) Az egyiket rajzoljátok le a környezetében!

4 pont/

 11. Az alábbi anagrammák egy-egy bibliai történethez kapcsolódnak (esemény, helyszín, tulajdonság....)A megfejtést a vonalra írd!

(Az anagrammák olyan kifejezések, melyeket más szó vagy szavak betűinek felcserélésével kapunk, pl. matektanár = mértan átka. Feladványként, elrejtett üzenetek hordozóiként, vagy pusztá érdekességként találkozhatunk velük.)

a)

1.) önözz ív -> _____

2.) nemez nőági nyakán -> _____

3.) ezer igen tató -> _____

4.) önre rögvest -> _____

5.) erek szívű -> _____

b) Az alábbi kérdések a feladat első feléhez kapcsolód(hat)nak!

- Hány ember utazott a bárkában? _____

- Mi volt Jézus első csodatétele? _____

- Kit hívott magához Jézus, mikor a vízen járt? _____

- Kik nem tudták utolérni a menekülő izraelieket? _____

- A pusztai vándorlás során hol történt, hogy az ihatatlan víz édessé, így ihatóvá vált?

 + Mit jelent Mózes neve? _____

10 pont/

12. Egy hajó süllyedni kezd. A mentőcsónakban 5 ember fér el, és 3 perc alatt éri el a legközelebbi szigetet.

Legfeljebb hány ember menekülhet meg, ha a hajó 20 perc alatt süllyed el? Indokold a válaszod!

5 pont/

13. Marci, Anna és Réka át szeretnék jutni a folyó másik oldalára. A csónak összesen 70 kg súlyt bír el. Hogyan jutnak át, ha Marci 50 kg, Anna 30 kg és Réka 35 kg? *A csónakban 70 kg-nál nem lehet nagyobb súly és a csónak többször megteheti az utat úgy, hogy nem lehet üres.*

Számolj! A választ indokold!

5 pont/

